

Není
co stratič

ROWAN COLEMAN

Není
costratit

ROWAN COLEMAN

2015

Copyright © 2012 by Rowan Coleman
Translation © 2015 by Dana Chodilová
Cover design © 2015 by DOMINO

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky přenášena či šířena bez předchozího písemného souhlasu majitele autorských práv.

Z anglického originálu RUNAWAY WIFE,
vydaného nakladatelstvím Ebury Press, Londýn 2015,
přeložila Dana Chodilová
Odpovědná redaktorka: Hana Pernicová
Korektura: Kateřina Židková
Sazba písmem Minion Pro: Rajka Marišinská a Jiří Ryška
Ilustrace obálky: Kateřina Ochmanová
Grafické zpracování obálky: Rajka Marišinská
Vydání druhé, v elektronické verzi první
Vydalo nakladatelství DOMINO, Na Hradbách 3, Ostrava 1,
v říjnu 2015

ISBN 978-80-7498-099-2

*Pro Stanleyho Edwarda a Aubreyho Johna,
narozené 10. dubna 2012*

Nejdražší Rose,

pořád musím myslet na to, jak jsme se před několika dny nakrátko setkali, a proto vám chci napsat a poděkovat za pohostinnost. Nemusela jste být tak laskavá k cizímu člověku, který dorazil neohlášený, ale byla jste a já vám za to moc děkuju. V pátrání po obraze jste mi sice nepomohla, zato jste mi vypověděla spoustu poutavých a dojemných věcí o svém otci. Napadá mě, čím to, že umělci dokážou tvořit nesmírnou krásu, a často přitom tolik škodit sobě i druhým? Doufám, že se s ním jednoho dne zase usmíříte a dozvíte se odpovědi na všechny své otázky.

Dovolím si poznamenat, že jste pozoruhodná žena a že si nezasloužíte nic než štěstí, spokojenost a lásku. Vím, že nikoho takového, jako jste vy, jsem dosud nepotkal.

Váš

Frasier

První kapitola

„Víte, kolik je hodin?“ Rozzlobený ženský hlas nebylo zpoza dveří skoro slyšet.

„Já... já vím, ale jste přece penzion, nebo ne?“ naléhala Rose. Sedmiletá dcerka Maddie se jí zavrtala hlavou ke krku, tížila ji v náruči na boku a třásla se zimou. I když bylo léto v plném proudu, na hlavu se jim snášely jehličky ledového deště a Rose zapomněla vzít Maddii kabát. Nebyl čas myslet na kabáty – nebyl čas na nic, jen utéct a po cestě sbalit pár vlhkých zmačkaných věcí z koše na prádlo v kuchyni a jeden zvláštní balíček, připravený a schovaný dávno předtím. Jako by čekal přímo na tu chvíli.

„Zavíráme přesně v devět večer!“ zavolal hlas. „Stojí to tam černý na bílým. Jsou tři ráno. Mám zavolat policii?“

Rose se rozechvěle nadechla a umiňovala si, že se nerozpláče. Zvládla to až sem a nebrečela, nenechá se rozhodit tím neznámým hlasem, když ji nezmohlo nic předtím.

„Já vím, ale prosím, přijela jsem z daleka a mám s sebou

malou holčičku. Potřebujeme jen přespat. Objednala bych si nocleh, ale nevěděla jsem, že přijedu.“

Ozvalo se další mumlání, Rose se zdálo, že zaslechla i mužský hlas. Přitiskla k sobě Maddii ještě víc, aby se dívenka tolik netrásla. Přitom pevněji sevřela pod paži i to druhé, méně vzácné břemeno, malý obdélníkový předmět, ve spěchu zabalený do deky.

„Máte s sebou děcko?“ zjišťoval zas ten ženský hlas.

„Ano. Je mu teprve sedm.“

Rose se směsící strachu a nervozity čekala, zatímco se odsouvaly západky a odemykaly zámky. Konečně se těžké lakované dřevěné dveře pootevřely a do deště se zařílzl proužek žlutého světla, až se kapky rozzářily a zaleskly. Škvírou vykukla na promoklou dvojici žena neurčitého věku. Po chvíli ustoupila a otevřela dveře.

„Taková neomalenost,“ neodpustila si poznamenat k Rose, která se hrnula do chodby. „Bušit nám tu na dveře uprostřed noci. Musím brát ohled na ostatní hosty.“

„Nikoho tu přece *nemáme*,“ namítl majitel mužského hlasu, urostlý vousatý muž před šedesátkou, oblečený v nátělníku a teplákách, a usmál se na Rose. „Netrapte se tím, zlato. O nic nejde. Já jsem Brian a tohle je má žena Jenny. Jenny, odveď je nahoru, dej jim ručníky a já nachystám něco teplého k pití. Co říkáš, maličká, dáš si horkou čokoládu?“

Maddie zabořila tvářičku matce na prsa, zmrzlými prstíky ji svírala jako o život. V cizím prostředí se nikdy necítila dobře, a zvláště teď, po tom traumatu, které ji sem s matkou přivedlo.

„To je od vás opravdu moc hezké,“ řekla Rose vděčně. „Horkou čokoládu si dáme rády, vid', Maddie?“

„Jak říkám, o nic nejde.“ Brian se usmál. „Mám vám přinést dovnitř zavazadla?“

„Ne... ne. Žádná zavazadla nemáme.“ Rose se chabě usmála, nešikovně zvedla loket a ukázala podivně zabalený balík. „Máme jenom tohle.“

Jenny povytáhla podezíravě obočí, aby dala najevo, že od nejnovějšího a jediného hosta penzionu zřejmě nevzejde nic dobrého. „Platí se předem, pětadvacet za noc. Máte doufám hotovost?“

„Ano, já...“ Rose se s Maddii a balíkem v rukou pokusila sáhnout do kapsy.

„Pro boha svatýho, ženská,“ obořil se Brian na manželku a zavrtěl hlavou, „nech ji vydechnout. Placení vyřídíme ráno. Tady paní...?“ Tázavě si ji změřil.

„Promiňte. Jsem Rose, Rose Pritchardová, a tohle je Maddie.“

„Takže, tady Rose potřebuje dostat Maddii do postele!“

„Co ty víš, možná je to bestiální vražedkyně,“ zabručela Jenny ne úplně neslyšně.

„No, pokud je, tak se vsadím, že už je moc unavená, aby se s náma dneska v noci mordovala. Přestaň prudit a odved' je nahoru.“

Teprve když Rose následovala Jennyino mohutné pozadí po úzkém schodišti, všimla si, že paní domácí má na sobě poněkud pikantní růžové negližé, které se jí při tom prudkém stoupání vlní na těle jako medúza a předvádí macatá stehna plná dolíčků. Rose blesklo hlavou, jestli ti brutální vrahové nejsou Jenny s Brianem, ale byla tak unavená a vyčerpaná hodinami řízení a událostmi posledních hodin, že by se po-

druhé v jednom dni stejně utéct nepřinutila. Koneckonců jí trvalo většinu života, než sebrala odvalu k prvnímu útěku.

Vesnice Millthwaite, ztracená hluboko v srdci Cumbrie, neměla žádnou zvláštní pověst ani význam, věděla o ní jen hrstka lidí. A přece Rose doufala, že zrovna tady, v tomhle zapadákově, najde navzdory všemu svou druhou šanci.

Jenny otevřela dveře pokoje v horním patře a rozsvítila. Byl to úhledný, čistý pokojík se dvěma oddělenými úzkými postelemi s růžovými vyšívanými přehozy. Na tapetách, na závěsech a na girlandách se opakoval vzorek drobných růží, vyšlý z módy asi před třiceti lety.

„Dala jsem vám tenhle, protože má vlastní záchod,“ oznámila Jenny, zatímco se Rose svezla na postel. Pořád pevně svírala Maddii, balík položila vedle sebe. „Tadyhle jsou čisté ručníky, a jestli se chcete vykoupat, pustím teplou vodu.“

„No, vlastně se mi chce jenom spát,“ zamumlala Rose a na chvíli zavřela oči.

„A nemáte žádný zavazadla, než tohle?“ zajímala se Jenny, zastavila se ve dveřích a noční košilka se jí rozevlála na těle. „Odkud že jste to přijely?“

„Z Broadstairs v Kentu,“ odpověděla Rose, uložila Maddii na postel, sebrala z hraničky na polštáři ručník a třela si mokré vlasy. Maddie se překulila na břicho, aby té cizí ženské a cizímu pokoji nemusela ukázat tvář.

„Takovou dálku, a nemáte ani nic na přespání?“ podivila se Jenny se zvědavostí nepokrytou skoro stejně jako naditý výstřih.

„Ne,“ hlesla Rose a doufala, že dala jasně najevo nechut o tom dál mluvit.

„No, když už jste mi s Brianem stejně pokazila důvěrný chvílky, tak půjdu a najdu vám něco na sebe...“

„Prosím, neobtěžujte se,“ zavolala za ní Rose. Jenny už ale zmizela, jen dveře nechala dokořán, aby si Rose mohla naplno vychutnat její dusot po schodech.

Za pár minut se vrátila, přes ruku nesla pár svršků a ve druhé dva hrnky horké čokolády.

„Moje nejmladší, Haleigh,“ vykládala a hodila na postel růžovou noční košili okrášlenou lesklým nápisem Sexbomba, „jela po střední do Thajska na zkušenou, ale neptejte se mě, co tam chce zkoušet. Copak si pořádně člověk bere pauzu od slušného života a potlouká se někde po všech čertech? No, ale každopádně, holka je jak oteká nit, asi jako vy. A tohle je vnukovo, od mého nejstaršího syna. Je na tom nápis Ben 10, ale to jí snad vadit nebude.“ Jenny položila hrnky s čokoládou na stolek u postele. „Není jí něco? Ani nemu-
kne.“

„Je moc unavená,“ vysvětlovala Rose a hladila Maddii po tmavých vlasech. „A vyjevená.“

„No tak jo, snídaně je mezi osmou a půl devátou. Žádný objednávky neberu, sníte, co dostanete, a jestli chcete kafe, tak si pro něj zajděte do krámu. Já to nepodporuju. Není to zdravý. Jo, a tady je klíč k hlavním dveřím. *Neztratit.*“

„Děkuju,“ přikývla Rose a oddechla si úlevou, když ji Jenny přešla posledním nesouhlasným pohledem a zavřela dveře. Nechala dcerku chvílku ležet schoulenou na posteli a šla je zamknout. Pak se k ní vrátila a stáhla jí mokrou hadlenku přes hlavu.

Maddie nespokojeně vykvikla, pevně tiskla víčka, nechtě-

la se smířit s tou radikální změnou okolností. Změny byly přesně to, co nesnášela nejvíc, a přesto se Rose před několika hodinami rozhodla vytrhnout ji z domova, od všeho, co znala, a odvézt ji sem. Udělala dobře? Předtím se zdálo, že jí nic jiného nezbývá, ale nespletla se?

„No tak, kočička, převlečeš se a půjdeme spát,“ pobídla ji Rose a dělala, co mohla, aby z toho neznělo napětí a nejistota.

„Kde je Méďa?“ Maddie otevřela jedno oko.

„Tady. Bez Médi se nehne ani na krok, víd?“ Méďa byl ve skutečnosti opelichaný králík, kterého Maddie dostala jako malá, ale odjakživa se mu říkalo Méďa a už mu to zůstalo.

„Kde mám knížku?“ Mínila knížku o starém Egyptě, kterou si na mámě vyprosila po výpravě do Britského muzea. Maddii přepadla posedlost mumii, pyramidami a vším egyptským, zkoumala cokoli, co o tom tématu objevila, až se z ní stal expert skoro jako nějaký kurátor muzea. Zmíněnou knížku četla doslova stokrát a znala ji nazpaměť, ale Rose stejně věděla, že ji ještě stokrát přečte. Byl to jeden ze spousty rituálů, které si Maddie poslední dobou osvojila, a Rose nestačila o každém uvažovat nebo si dělat starosti. Malé děti jsou podivíni, říkají všichni. Každý taky říkal, že Madiiným obsesivním chováním se není třeba trápit, ale Rose tušila opak.

„Tady je,“ řekla Rose a vytáhla z tašky ohmatanou knížku. Díky bohu, že ji měla s sebou, když odpoledne vezla Maddii na kontrolu s astmatem. Při tom všem, co se pak dělo, by si na ni jistě nevzpomněla.

Maddii upokojilo, že knížka leží na polštáři vedle její hla-

vy, a nechala ze sebe stáhnout pomačkané a vlhké oblečení a natáhnout pyžamo. „Já nechci Bena 10,“ protestovala chabě a víčka jí padala s každým nádechem.

Rose dceru opatrně přikryla a zhasla stropní lampu s růžovým stínítkem s třásněmi. Chvilku počkala, až si oči zvyknou na tmou, a pak pod Maddiinu postel zastrčila balík, pořád ještě zabalený do prastaré deky z jejího dětství. Vzala hrnek s vlažnou čokoládou a zalezla si do druhé postele. Hladká studená prostěradla jí příjemně chladila horkou bolavou kůži. Zavřela oči a doufala, že spánek na sebe nedá dlouho čekat, ale nepřicházel, i když se celá chvěla vyčerpáním a víčka jí tížila. Unaveně se opřela o prošíváné velurové čelo postele a zahleděla se z okna do promoklé noci. Zdaleka ne poprvé od chvíle, kdy otočila klíčkem v zapalování, uvažovala, co to proboha provádí.

Neodbytné klepání na dveře nakonec přinutilo Rose rozlepit víčka. Netušila, kdy konečně usnula, ale připadalo jí, že spala pár vteřin. Promnula si oči, rozhlédla se a srdce se jí těžce rozbušilo, jakmile si vybavila, kde se to vlastně ocitla a proč.

„Ano?“ zavolala a neohrabaně se na posteli posadila.

„Rose? Zlato, tady Brian. Bylo deset, má milá. Nechtěli jsme vás budit dřív. Ale jestli máte hlad, Jenny vám udělá slaninu a toust.“

„Jéje, promiňte!“ zavolala Rose, vyskočila z postele a rozhlížela se po oblečení.

„Mám jí říct, že za deset minut?“ optal se Brian. Zřejmě musel vynaložit přímo diplomatické úsilí, aby jí a Maddii zajistil snídani.

„Jsme tam za pět minutek!“ zavolala Rose a natáhla si kalhotky a sukni. Maddie ji pozorovala, zachumlaná pod pokrývkou, vykukovaly jenom velké modré oči.

„Pojď, miláčku, bude toust!“ lákala ji Rose a zářivě se na dceru usmála. Doufala, že ji příslib oblíbené snídaně vytáhne zpod peřiny.

„Možná tu nemají můj chleba,“ zakňourala Maddie a přitáhla si deku k tělu. „Co když nemají můj chleba? Mám ráda toust doma, ne... tady.“

„No, možná to bude jiný, ještě lepší chleba. Nevíš, o co přicházíš, dokud to nezkusíš. Tak co, mám ti pomoci s oblíkáním?“

„Jestli to nebude můj chleba, tak ho nechci,“ prohlásila Maddie, posedlá jediným druhem plátkového chleba, který uznávala.

Rose na chvíli zavřela oči a nadechla se. Když se rozhodla utéct z domova a od manžela, možná měla vzít v úvahu Maddiiny zvláštní stravovací požadavky. Učitelka ve škole tvrdila, že je „vybíravá“, ale neuvědomovala si, že cokoli neznámého na talíři vyvolává v dívence nehranou úzkost.

„Jenom to zkusíš, kvůli mně. Co ty víš, třeba ti zachutná,“ usmála se Rose povzbudivě.

„Nezachutná, když to nebude můj chleba,“ hučela Maddie utrápeně, jak se vláčela za Rose po schodech, a dodala: „Kdy se vrátíme domů? Než začne škola, po prázdninách?“

Rose neměla to srdce jí prozradit, že to nebude nikdy.

Než objevily jídelnu, otevřely na chodbě namátkou několikery dveře. Nejprve našly obývací pokoj pro hosty, kterému vévo-

dil veliký domeček pro panenky ve skleněné vitríně, od níž musela Rose Maddii odtáhnout, a pak kancelář se stolem pokrytým hromadami papírů a prastarým, skoro historickým počítačem.

„Tohle není žádný hotel, aby bylo jasno,“ přivítala Jenny Rose a Maddii, když se konečně dostaly do malé jídelny. Navzdory absenci hostů tam bylo úhledně prostřeno asi šest stolů.

„No, vlastně trochu je,“ ozval se Brian a zamrkal na Rose. Pak sebral klíče, políbil Jenny na rozloučenou a zamířil ke dveřím.

„Nemám čas čekat na lidi, až se uráčí vstát!“

„Ani jsme to od vás nečekaly,“ konejšila ji Rose. „Vzala bych Maddii na snídani někam ven.“

„To teda ne,“ zavrhla to šmahem Jenny a ukázala na stůl u okna. Byl to jasný příkaz, aby se posadily. „Jak si to představujete? Ne, čaj a toust budou za minutku. A co ty, slečinko? Chceš sklenici mlíka?“

„Mléko nemám ráda,“ odpověděla Maddie.

„Tak pomerančový džus?“ nabídla jí Jenny a Maddie přikývla.

„To mělo znamenat ‚Ano, prosím‘?“ napomenula ji hostitelka. Maddie znovu přikývla.

Rose si promnula obličej, odsunula si dlouhé vlasy do zadu, sáhla do kapsy sukně a vytáhla pohlednici. Posunula po stole k holčičce egyptskou knihu, doufala, že odvede její pozornost od toustu. Přitom sklouzla očima ke krátkému textu na zadní straně pohlednice, ke známým obloučkům rukopisu, které za ta léta znala nazpaměť. A pak ji obrátila a podí-

vala se na obrázek na přední straně. Zнала ho stejně dobře – reprodukcí olejomalby *Millthwaite z dálky* od Johna Jacobse. Tahle malá, drobná kartička s úhledně napsaným vzkazem byl jediný důvod, proč utekla právě sem. Působilo to šíleně, když na to jen pomyslela, natož aby o tom mluvila nahlas. Ale bylo to tak.

Důvodem Roseina příjezdu do Millthwaite byl muž, který pohlednici napsal, Frasier McCleod. Netušila, kde je a vlastně ani kdo je. Ten kousek papíru a tato vesnička byly jejím jediným spojením s ním a s mizivou šancí, která jí nedala spát od doby, co se s ním jedinkrát, před více než sedmi lety setkala: že by k ní čirou náhodou mohl cítit totéž, co ona k němu. Že při tom jediném, ani ne hodinovém setkání, kdy byla už dlouho vdaná a těhotná, možná potkala svou životní lásku.

Jenny postavila na stůl talíř s toustem a Rose napjatě zadržela dech. Maddie ho vzala a podezíravě ho prozkoumala, donesla ho k puse, olízla, pak uždibla kousíček z rohu a teprve pak si kousla pořádně.

„Dobrý!“ pochválila ho a kývla na Jenny, která přinesla i sklenku džusu. „Děkuji, jste moc hodná.“

„Rádo se stalo,“ odpověděla Jenny, zaražená Maddiiným náhlým návaem zdvořilosti. To byla celá Maddie. Ne že by nevěděla, jak se slušně chovat, jen většinou neviděla důvod.

„Neznáte náhodou tenhle obrázek?“ odhodlala se Rose zeptat Jenny, než domácí odběhla zpátky do kuchyně ke škvířící se slanině. „Tu malbu vesnice?“

Jenny přikývla a ukázala na zeď nad Roseinou hlavou. Visela tam stejná, jen větší reprodukce obrazu.

„To tady najdete skoro v každém domě,“ vykládala. „To je jediný, co kdy Millthwaite proslavilo – no, kromě toho, že jsme se objevili na BBC v *Úniku na venkov*. Ale Albiemu Simpsonovi ten obraz vydělal víc prachů, než potřebuje.“

„Jak to myslíte?“ zeptala se Rose a zkroutila se na židli, aby na reprodukci líp viděla. Bylo to dílo provedené smělymi a jistými tahy, skoro jako by se umělec nudil, když ho maloval, netrpělivý a dychtivý dostat se k další práci, jako by ho nahodil jen tak mimochodem, a přesto ve své ledabylosti tuze krásné.

„Ten malíř, nějaký John Jacobs, byl ochmelka, fakt násoska, věčně nalitej jak váza. Před pár lety se objevil v hospodě a nabídl Albiemu ten obraz za flašku whisky. Albie – to taky není žádný lumen, jestli vás to zajímá – ho vzal, poněvadž se mu líbilo, jak vypadá nad barem. A tak to tam viselo, až se najednou, jsou to tak čtyři roky, objevil ten nóbl chlapík z druhé strany hranice a nabídl za to Albiemu pět táců! Pět tisíc liber!“

Jenny čekala, že se Rose buď pohorší, nebo podiví, a když se nestalo to ani to, objevilo se jí ve tváři jasně čitelné zklamání.

„No, Albie ho poslal do háje, kdoví proč – musel být namazanej jak slíva. Anebo ne, protože ten chlap ani nemrknul a nabídl dvakrát víc. A prý že mu přidá ještě reprodukci, aby si ji mohl pověsit místo originálu. A tak si Albie dal říct, ten člověk si vzal obraz a Albie jeho prachy.“ Jenny našpulila pusku a zavrtěla hlavou.

Rose spustila oči z obrazu a přejela špičkami prstů po písmu. Elegantní muž se zájmem o Johna Jacobse, ochotný za-

platit, kolik bude třeba, aby získal obraz. To by mohl být on. Mohl by to být Frasier McCleod. Aby se dostala o krok dál, stačí si promluvit s hostinským, ten ještě možná má jeho číslo nebo adresu a pak... A pak co?

Rose se kousla do rtu, zatímco Jenny nad její hlavou dál drmolila a nevěšela si, jestli ji Rose poslouchá, nebo ne.

A pak se objevil Frasierovi na prahu a říct – co? „Nazdar, vzpomínáte si na mě? Kdysi, před lety, jste přišel ke mně domů, pátral jste po nějaké informaci. Já brečela, vy jste na mě byl milý. Chvilku jsme si povídali a pak jste se mi ozval jenom tou pohlednicí. Od té doby ji chovám jako poklad. Jo, a mimochodem, asi vás miluju. A teď si můžete zažádat o soudní zákaz přiblížení.“

Rose zamrkala. Jako ledová vlna ji zalilo poznání, co provádí za hloupost. Tohle je šílenství, honí se za ním jako bláznivá puberťačka a sobecky do toho zatáhla i dcerku. Frasier McCleod jí neposlal žádný šifrovaný milostný dopis, napsal jenom děkovný vzkaz, drobnou zdvořilost, a ona si z toho udělala velkolepou tajnou vášeň. Co tady sakra dělá? Jenže návrat je vyloučený, nemůže odvézt Maddii zpátky domů, kde to zná, kde dostávala svůj oblíbený chleba, do školy k milé asistentce, která vedle ní sedávala, pomáhala jí s učením a hrála si s ní o přestávkách, když neměla kamarády.

Domů se v žádném případě vrátit nemohou. Pohlednice, obraz Millthwaite, ji sice přivedla až sem, jako vlákno fantazie, které se možná rozpadne, sotva za ně zatáhne, ale nebyla důvodem, *proč* utekla.

„Zkrátka, starýho Albieho přešel smích, když se pak asi za rok ten obraz prodal za čtyřikrát tolik. Ukázalo se, že ten

člověk, co ho prodal, je nějakej hogo-fogo týpek z Edinburghu. Nakapsoval se na tom a nahrabal si ještě víc, protože začal kupovat další kousky toho starýho ochlasty. Toho podělanýho Johna Jacobse, co teď sedí na pořádným balíku prachů. Víte, co myslím? Že je ostuda, že vystřízlivěl, jinak jsme se možná všichni dostali k nějaký tý jeho krajince. Kupříkladu já, já bych mu za to udělala kompletní anglickou snídani.“

„Jak to myslíte?“ zeptala se Rose, najednou ji zase strhl proud Jennyiných slov. Zamrazilo ji, až se otrásla.

„No, on žije kousek odsud, víte?“ vysvětlovala domácí a zatvářila se stejně šokovaně jako Rose, když si všimla, jak ta informace na její návštěvnici zaúčinkovala. „Bydlí tam už skoro deset let a poslední tři roky prej strízlivej jak mimino. Dřív jsme ho hodně vídávali ve vesnici, v hospodě, ale teď už moc nechodí, a to je fajn, jestli se mě ptáte, protože je to starěj ksindl. Válí se v prachách, ale udělal někdy něco pro lidi tady? Tahle vesnice umírá zaživa, a on si tam klidně dřepí jako král na hradě a na druhý kašle.“

„To je celý on,“ pronesla Rose pomalu a vyhnula se Jennyinu jestřábímu pohledu. Podívala se na Maddii, skloněnou nad knížkou, s Měďou usazeným na stole. Nechápala, proč ji nenapadlo, že by umělec mohl malovat místo, kde sám žije. Ale až do téhle chvíle na to vážně nepomyslela. A teď nevěděla, co si s tím počít.

„Ale, tak vy ho znáte? Starýho Jacobse?“ vyzvíдалa Jenny.

„Jestli ho znám?“ opakovala Rose zamyšleně. „Vlastně ani ne. Ale asi bych měla. Koneckonců, je to můj otec.“

Druhá kapitola

Když byla maličká, brával ji táta v létě na procházky po pláži, když zapadalo slunce. Sedávali v písku, hledali barvy na obloze a vymýšleli si jména pro všechny ty odstíny mezi rudou a zlatou. Rose si naprosto jasně vzpomínala, že ji John miloval víc než kohokoli jiného na světě, dokonce i víc než mámu. A pamatovala si, jaký to byl báječný pocit, jak jí ten blízký vztah dodával pocit naprostého bezpečí, nikdy ji nic nestrašilo. John byl vysoký muž s dlouhýma rukama a nohama, s prsty, které divoce poletovaly a šermovaly, když mluvil, dokreslovaly jeho slova, horlivě chtěly vypovědět celému světu, co si myslí, protože si byl jistý, že to svět zajímá. Rose to rozhodně zajímalo. Rose poslouchala každé slovo, které řekl, hltala jeho moudra, byla jeho učen.

Hustou kštici černých vlasů nosil dlouhou a nečesanou a na bradě měl věčně strniště, o které se Rose ráda otírala, když ho objímala. Od čtrnácti let nosil stejné brýle, kulaté lennonky, které jeho hranatému obličejí vůbec neslušely, ob-

lečení a kůži měl věčně samou šmouhu a skvrnu od barvy. Jeho náruč vždycky voněla po lněném oleji, který si míchal do barev, a Rose si pamatovala, jak ve třech – John, máma Marian a ona – trávili sobotní rána ve velké posteli rodičů, smáli se a povídali si, jedli tousty a drobili. Jako ve většině dětských vzpomínek tehdy pořád svítilo slunko, obloha byla bez mráčku, Marian se jen smála a John, nekonečně úžasný John splétal svět kolem tak, aby se Rose cítila výjimečná. Nebyla jako ostatní děvčata ze školy, jejichž otcové se z práce vraceli domů, až když byly dcery v posteli. Její táta byl magický, okouzlující, vzrušující a milující. Ano, z počátku života se Rose rozhodně cítila jako ta nejšťastnější holčička na světě, že má tak zajímavého tátu. Až později, mnohem později, zjistila, že John býval většinou nalitý.

Když ho viděla naposled, bylo jí devět.

Idylka, ve kterou věřila, neskončila přes noc, spíš bledla, týden po týdnu, rok po roce. Jak Rose rostla, všímala si, že vrstva pozlátka, kterou John vyzdobil jejich život, se pomalu odlupuje a pod ní se odhaluje hrubá čern. Už nevoněl po barvách, táhl z něj kyselý pach whisky. Jeho výbuchy nadšení vystřídalaly zlé, nebezpečné incidenty, kdy na Rose křičel, protože byla na nesprávném místě v nesprávnou dobu, stejně jako na mámu. Rose si navykla zesilovat televizi, když na sebe rodiče ječeli, a chodit si hrát do zahrady, zatímco matka plakala s hlavou složenou na loktech u kuchyňského stolu. A v sobotu ráno už k nim nikdy nelezla do postele, protože tam táta nebyl.

To ráno, kdy odešel, bylo stejně zářivé a slunečné jako každý jiný den z Roseiných vzpomínek. Slunce linoucí se barevným sklem ve dveřích malovalo na prkenné podlaze na

chodbě rozmazanou barevnou mozaiku. John ji usadil dole pod schody, dřepel si před ní a vzal její ruce do svých.

„Musím jít, Rosie,“ oznámil jí.

Rose si pamatovala, že se na něj skoro naštvála. Nikdy jí neříkal Rosie, nikdy. Proč s tím teď začíná?

„Kam jít?“

„Odcházím pryč, budu bydlet jinde. Já a tvoje máma, my jsme... no, prostě musím jít. Takže... ale pořád budeš moje Rosie a –“

„Já nejsem tvoje Rosie,“ vyjekla Rose a kabonila se jako čert. Tohohle drmolícího člověka se začervenalýma očima nepoznávala, ani jeho hlas. „Kdy se vrátíš?“

„Já se nevrátím,“ odpověděl a díval se jí do očí, teď neuhnul pohledem.

„Ale uvidím se s tebou?“ Rose vzpomínala, jak se jí třásl hlas, jak na ni začala dopadat realita. A přece si umínila nebrečet. John nesnášel, když brečela.

„Jistěže ano,“ usmál se. „Budeme se vídat pořád, Rosie.“

Naklonil se a vlepil jí vlhkou pusou doprostřed čela. Rose se mu chtěla vrhnout kolem krku, přitisknout se k němu a žebrať, aby neodcházel. Ale už tehdy, v devíti letech věděla, že otec kvůli ní nezůstane. Že jí sice miluje, ale ne tolik.

„Sejdeme se brzy.“ Zamrkal a namířil na ni ukazovák, pak sebral kabelu a zavřel za sebou dveře.

To bylo naposled, co ho Rose viděla.

„Koho by napadlo, že ten starej mizera má dceru?“ Jenny se přestala tvářit, že je hostitelka, a svezla se ke stolu k Maddii, Rose a čerstvé konvici čaje. „Neumím si představit ženskou,

co by si toho pitomce pustila k tělu. Vypadá jak vandrák a taky tak smrdí.“

„O tom nevím,“ pokrčila rameny Rose. Nebylo jí vůbec příjemné mluvit o něčem, co ji pořád tak hluboce bolelo. Zpráva, že otec žije poblíž, ji šokovala, děsila, zastiňovala všechno ostatní, co se stalo za posledních pár hodin, dokonce i pohlednici. Pokud si ho po jeho odchodu představovala, čemuž se ze všech sil bránila, pak jako něco neurčitého, spíš jen jako přízrak člověka, kterého znávala a kterému věřila, něco mimo realitu. Nikdy neuvažovala o jeho bydlišti, o domě, a i když věděla, že odešel s jinou ženou, nenapadlo ji, že by spolu vydrželi, že by mohl mít další život, další rodinu, dokonce i další děti. Prudce se nadechla, když jí došlo, že by mohla mít nevlastní sestry nebo bratry.

„Takže John Jacobs je váš táta, ale kvůli němu jste sem nepřišla?“ vyzvíдалa Jenny s hlavou tázavě nakloněnou jako slepice.

„Vlastně ne.“ Rose si rozpačitě poposedla. „No, věděla jsem, že namaloval obraz na té pohlednici. Ale nečekala jsem, že ho tu najdu. Vlastně ani nevím, co jsem čekala.“

„A proč jste teda tady?“ chtěla vědět Jenny, která se očividně s ničím nepárala.

„Chtěla jsem prostě vypadnout a tenhle obraz jsem měla dlouho před očima. Bylo to první místo, které mě napadlo. Já vím, je to tak naslepo...“ Jak má vysvětlit, že pro ni existovalo jenom jedno místo, kam byla schopna jet, i když o něm věděla tak málo?

„Vypadnout, jako že utéct, nebo vypadnout, že jste si potřebovala dát pauzu?“

Rose si uvědomila, že vlastně platí obojí.

„Víte, jak to někdy bývá,“ povzddechla si a pokývla směrem k Maddii v naději, že Jenny narážku pochopí a změní téma. Paní domácí zářila, tiskla si hrnek s čajem na prsa, nadšená, že jí doslova na prahu přistála taková bomba.

„Škoda, že tu není můj Brian. Bude z toho celej vedle, až mu řeknu, že u nás bydlí dcera Johna Jacobse. No jo, úplně ho to porazí. Takže on vás opustil, co, ten starej syčák? Když jste byla malá?“

„Už to tak bude,“ přisvědčila Rose neochotně. Nebyla zvyklá o tom mluvit.

„A vsadím se, že z celýho toho balíku jste nikdy neviděla ani penny, co?“ pokračovala Jenny a chystala se na dopoledne plné výživných klepů. „Ten lakomej starej zmetek.“

„Než odešel, malování mu moc nevynášelo. Žili jsme hlavně z matčina platu.“

„Takže chudáka ženskou vysál a pak ji vyměnil za novej model.“ Jenny si už pohotově sestavovala vlastní verzi příběhu.

Rose pomyslela na Tildu Sinclairovou, otcův „nový model“, taky umělkyni, která mu pózovala. Sošnou, úchvatnou ženu se záplavou havraních vlasů a tmavě modrýma očima. Nebyla novější model, nebyla mladší, štíhlejší ani krásnější než Marian. Byla jenom jiná, ve všech směrech. Zatímco Marian pracovala v kanceláři od devíti do pěti, umělkyně Tilda přes den sedávala otcí modelem a v noci tvořila vlastní díla. Marian byla vždycky úhledně upravená, štíhlá a načesaná. Tilda byla požitkářka s bujnými křivkami, v nichž by se člověk lehce utopil. Rose Tildu nikdy pořádně nepoznala, takže

ji chápala jako sirénu, neodolatelné stvoření, které odlákalo otce od rodiny. Vysál snad táta mámu? Svým způsobem ano, pomyslela si Rose a cítila, jak se jí svírá žaludek, stejně jako vždycky, když na Marian pomyslela. Koneckonců matka nepřežila ani deset let, co od nich odešel.

„Asi ano,“ odpověděla hostitelce, která jí nalévala další hrnek čaje.

„A pojedete si s ním promluvit? Svezu vás tam, jestli chcete. Mně to nevadí, možná budete potřebovat morální podporu. Nebo nemorální. Já zvládnou všechno.“

Maddie zvedla hlavu od knížky. „Kam chceš jet?“ zeptala se. „A kde to vlastně jsme?“

Rose si uvědomila, že když v tom zmatku odjížděly, Maddie se ani pořádně nepodívala z okénka. Cestou brečela, dokud neusnula, a když konečně dorazily, byla už tma. Absolutně netuší, jak je daleko od domova, což je jediné dobré, protože by ji to děsilo. Maddie není dítě, které by rádo opouštělo, co zná.

„Jsme v Millthwaite,“ oznámila jí Rose. „Na letní prázdniny.“

„A potom... co potom?“ zeptala se Maddie nejistě. Touhu vědět, co se to děje, zřejmě potlačovala zoufalá snaha nemyslet na to, co se přihodilo minulou noc. Rose si vzpomněla na Johnova poslední slova tehdy ráno, když seděla na spodním schodě a on ji políbil na rozloučenou – že se brzy uvidí. Byla to první lež z mnoha a ona teď musí říct Maddii další.

„A potom bude všechno zase v pořádku,“ usmála se, i když už neexistoval žádný domov ani cesta zpátky. Jak to kdy Maddii vysvětlí?

„Až vyluxuju, mám volno,“ nabídla se znovu dychtivě Jenny.

„Ne, děkuju vám, Jenny,“ prohlásila Rose pevně. „Nepřijela jsem sem, abych ho našla. Ani nevím, jestli ho vůbec chci najít.“

„Koho?“ chtěla vědět Maddie.

„Jednoho pána, kterého jsem znávala, bydlí kousek odtud,“ řekla Rose.

„Tvého tátu,“ prohlásila Maddie, která měla zjevně celou dobu uši na stopkách. „Tvůj táta bydlí kousek odtud, ale ty se s ním nechceš vidět, protože je zlý.“

Maddie měla na svůj věk zvláště vyvinuté nadání vycítit, že se něco děje. Jako by i ve svých sedmi letech moc dobře věděla, že svět je skoupý na šťastné konce.

„Zatím ne,“ přiznala Rose tolik pravdy, kolik dokázala.

V tu chvíli se jí v kapse hlasitě rozřinčel telefon. Ani se na něj nepodívala, zamáčkla hovor a pak přístroj vypnula.

„Ale nakonec za ním stejně půjdete,“ nedala se Jenny. „Protože to je osud, ne? Přijela jste až sem, uprostřed noci, nazdařbůh, a kápnete na tátu, kterýho jste roky neviděla! To je osud, to teda jo. To vám pánbů něco naznačuje.“

„Osud,“ opakovala Rose pomalu. „To zní, jako že člověk nemá na vybranou, co se s ním stane, ale podle mě to tak není. Kdybych nechala všechno na osudu, nejsem tady. To, co mě sem přivedlo, šlo proti osudu.“

Jenny si ji chvilku měřila pohledem a žvýkala poslední kousek toustu.

„Ale nakonec tam zajedete, ne? Ať toho starýho krkouna trefí šlak!“

„Chtěla bych se podívat na váš domeček pro panenky,“ přerušila Maddie k Roseině velké úlevě Jennyin výslech. „Mám ráda malé věci.“

„Vážně, zlato?“ zeptala se Jenny. „Jenomže bohužel není na hraní.“

„Proč ne?“ chtěla vědět Maddie.

„No, je starý a vzácný. Mohl by se polámat.“

„A to si s ním nikdy nikdo nehrál?“ vyptávala se Maddie vytrvale.

„No, když jsem byla malá, tak jo, a moje Haleigh ho měla moc ráda. Ale teď už není na hraní. Víš, je to starožitnost.“

Maddie si vzdychla a dlouho si prohlížela cosi na stropě. Pak se obrátila k Jenny a upřela na ni svůj typický neodbytný pohled.

„A k čemu je domeček pro panenky, když ne na hraní?“

Rose se na sebe mračila do vysokého zrcadla přilepeného na vnitřních dveřích šatníku malého pokoje. Jakmile se Jenny dozvěděla, že Rose je opuštěná dcera Johna Jacobse, proměnila se z nerudné domácí v nejdychtivější pomocnici. Když Rose řekla, že chce jít do hospody a zjistit něco víc o tom obchodníkovi s uměním, Jenny okamžitě vyrukovala s tím, že jí najde něco čistého na sebe.

„Tohle ještě dneska vydrží,“ bránila se Rose a shlédla na pomačkanou sukni a obnošenou, pokrčenou blůzu.

„Kdepak,“ namítlá Jenny. „Nenechám svoje hosty chodit mezi lidi jako vandráky. Co by si o mně venku pomysleli? Je tu skříň plná věcí, co tu zůstaly po Haleigh, ty vám padnou, a tady pro slečinku něco splaším z toho, co tu mám po vnou-

čatech, když přijedou na návštěvu. Jenomže jsou to všechno kluci. Ale tobě klučičí věci nevadí, co, slečinko?“

„Vadí. Nemám kluky ráda,“ informovala ji Maddie, ale Jenny ji neslyšela, protože už odchvátala, soustředěná na svůj úkol.

Výsledkem bylo, že se Rose, po více než desetiletém manželství s praktickým lékařem navyklá na elegantní sukně, uměřené blůzky, vždycky šaty a nikdy kalhoty, ocitla navlečená v bokových džínsech s dírou na koleni, které by jí odhalovaly celý podbřišek, kdyby k němu nenašla delší černé tričko s výstřihem spadlým z ramene. Rose nebyla stará, měla teprve jednatřicet, a znala ze svého okolí spoustu žen, které by se bez váhání vystrojily stejně jako Haleigh. A znala i takové – například svou kamarádku Shonu –, které se oblékaly jako zkažené patnáctileté puberťačky.

Ona sama byla odjakživa konzervativní, přinejmenším od svých osmnácti, kdy přestala být Rose a začala být manželkou. Richard od začátku trval na tom, aby se snažila nepřitahovat na sebe nepatřičnou pozornost, vtloukal jí do hlavy, že coby jeho žena má ve společnosti určité postavení, musí dostát jistým očekáváním. A Rose ho po chaotických a zmatených letech dospívání poslechla nejen s radostí, ale přímo vděčně. Vzít si Richarda bylo jako vplout z pražícího horka do chladivé pokojné zátoky. Rose dokonce ani neměla džínsy, natož bokovky, a šokovalo ji, že pokud nemá halucinace – což se vzhledem k tomu, kde se ocitla a proč, nedalo vyloučit –, svršky devatenáctileté Haleigh jí docela sluší.

Odhodila si dlouhou hladkou záclonu vlasů přes rameno, obrátila se a zjistila, že ji Maddie z postele pozoruje. Dcerka

očividně nebyla spokojena s chlapeckými džínsy, ale trochu ji uchlácholilo maličké růžové tričko s nápisem Las Vegas, které Rose objevila v hromadě věcí po Haleigh. Z Jennyiny dcery musel ten kraťoučkový kousek látky odhalovat víc, než se slušelo, ale Maddii sahal těsně nad kolena a byl natolik lesklý, že s ním snesla i ty chlapecké džínsy. Rose si umínila, že až se trochu vzpomene, zajede do nejbližšího města a nakoupí jim nějaké oblečení k těm pár kouskům, které se jí při útěku podařilo nacpat pod paži. Prozatím si ale budou muset vystačit s touhle obnošenou garderobou.

„Co myslíš?“ zeptala se Rose s úsměvem a uhladila si tričko na štíhlých bocích. Maddie se tvářila zamyšleně.

„Tátovi by se to nelíbilo,“ odpověděla.

„Já vím, že ne.“ Rose se obrátila zpátky k zrcadlu a vytáhla si tričko na ramena, i když to vydrželo jen chvíli. „Ale táta tu není.“

„Mami?“

Podívala se v odrazu dceři do očí.

„Má mě táta ještě rád?“

Rose se kousla do rtu, obrátila se a sevřela Maddii do náruče. Děvče se instinktivně vzepřelo, napjalo se jako pokaždé, když se ho někdo dotkl.

„Jistěže tě má rád. On tě miluje, zlato,“ ujistila ji Rose a políbila zkrivený obličejíček. „Potrpí si na tebe, to přece víš.“

„To nevím,“ odsekla Maddie. „Proč by měl trpět? To by ho bolelo.“

„Chci ti říct, že ať se mezi tátou a mnou stalo cokoliv, tebe se to netýká. Není to kvůli tobě. Táta tě má rád.“

Maddie odvrátila tvář od Rose, rty stisknuté do tenké ble-

dé čárky. Bylo jasné, že tuhle matčinu verzi nedovede sladit s tím, co sama zažila, a Rose netušila, jak to napravit. Jistá si byla jenom jedním. Nechce, aby se Maddie kvůli tomu cítila provinile.

„Ale nevypadal tak, co?“ pokračovala dcera. „Než... potom... a když jsme vlezly do auta a odjely sem. Byl moc, moc vzteklý.“

„Já vím,“ připustila Rose a odsunula Maddii těžkou ofinu z očí. „Jenže to nebylo kvůli tobě, ale kvůli mně. Kvůli něčemu, co jsem udělala já.“

„A cos udělala?“ chtěla vědět Maddie.

„To není důležité,“ odbyla to Rose. „Důležité je jenom to, aby sis pamatovala, že *tebe* táta miluje.“

„A my... nemusíme se vrátit? Jestli se nevrátíme, tak se táta zase naštvě,“ stála na svém Maddie.

Rose uvažovala o další lži, ale jen okamžik. „Já se s tátou nějakou dobu nechci vidět.“

„A co budeme dělat?“ zeptala se Maddie trochu nervózně. „Já ho chci vidět. V sobotu ve tři čtvrtě na tři máme jít plavat. A v neděli v jednu obědváme. Kuře a brambory a já mám vždycky prsíčka bez kůže. Když jsem tátu viděla naposled, zlobil se. Co když se zlobí pořád?“

„Já vím, zlato, já vím,“ povzdychla si Rose, neušel jí Maddiin napjatý výraz. „No, jistě můžeme jít plavat někde tady. A na oběd půjdeme do restaurace. Určitě budou mít kuře. A kůžičku ti stáhnu.“

„Ale tak to nemá být!“ protestovala Maddie úzkostně. „Plavat chodíme doma a kuře vaříš ty. Ty víš, jak ho mám ráda, bez šťávy.“

„Poslouchej, Maddie,“ řekla Rose jemně a dřepła si vedle vystrašené dcery, ruce pečlivě založené u těla, aby ji dál nezervózňovala. „Teď to chvílku bude trochu jinak. Ale bude to fajn, uvidíš. Já se o tebe postarám. Víím, že je to těžké, víím, že nemáš ráda, když se něco mění. Ale věř mi, že nedovolím, aby se ti stalo něco zlého, to ti slibuju.“

„To říkal táta taky,“ zahučela Maddie. „A lhal.“

„Tak mě něco napadlo,“ spustila Jenny bez varování u dveří a kývla na Maddii. Rose rozčileně blesklo hlavou, jak dlouho asi stála venku. „Že máš vlastně pravdu, slečinko. Na co je domeček pro panenky, když si s ním nikdo nehraje? Abys věděla, vyrobil ho můj praděda po chvílkách pro svoje dcery. Jako malá jsem si s ním něco nahrála, ale pak už nezajímal nikoho než moji Haleigh. A tak jsem přinutila Briana, ať mi na něj udělá vitrínu, ať ho nemusím každý den oprašovat. Nechceš si s ním pohrát dneska dopoledne, až bude máma pryč? Vytáhnu ho jenom pro tebe.“

„Jste hodná, ale –“ Rose chtěla vysvětlit, že Maddie nerada zůstává s cizími lidmi, ale dcera jí skočila do řeči.

„Ano, děkuji vám,“ prohlásila jako vzor slušného vychování.

„Vážně, kočička?“ zeptala se jí Rose trochu podezíravě. Věděla, jak ji dokáže rozhodit neznámé prostředí.

„Jasně,“ prohlásila Maddie odhodlaně. „Mám přece ráda malé věci, ne, mami? A chci něco dělat, abych nemyslela na doma.“

„Myslíte to vážně?“ zeptala se Rose Jenny. „Hlídaní dětí přece není v ceně.“

„To není,“ přisvědčila Jenny, aby zdůraznila, jak je las-

kavá, ale pak zjihla. „Ale vnučky jsem neviděla pomalu rok. Haleigh je na druhém konci světa a neobtěžuje se ani poslat mail. A nevím, co je to s váma dvěma, ale nerada vidím, když děcko vypadá takhle ztracený. Prospěje mi chvilka s takovým malým broučkem. A až se vrátíte, vyklopíte mi, jak to šlo, a taky kdy půjdete za tátou a co mu chcete říct.“

Rose se usmála. Jennyina ryzí všetečnost byla mnohem pochopitelnější motivace než to náhlé laskavé gesto. Musela ovšem uznat, že Jenny je laskavá a že si očividně dělá starost o Maddii, vtaženou do nějakého dramatu, které si může jenom domýšlet.

„Mně bude fajn, mami, s těmi malými věcičkami,“ ujistila ji Maddie. „Já nechci nikam chodit. Stejně by se mi to nelíbilo.“

„No tak dobře,“ dala si říct Rose a napadlo ji, jestli dceři vůbec někdy porozumí. „Budu jenom tady kousek. Kdybys potřebovala, můžeš mi zavolat...“ Rose pomyslela na svůj telefon, vypnutý v kapse. Neměla chuť ho zase zapínat a vidět počet nepřijatých hovorů od Richarda, poslouchat jeho vzkazy ani číst textovky. Bude na ni mít vztek, to je jasné, a všechno, co vedlo k útěku, vyčte jí, v tom bude neústupný. Potíž je, pomyslela si Rose, že má možná pravdu.

„Zlato, ta hospoda je pět minut odsud,“ zahнала její starosti Jenny. „Když vás budu chtít sehnat, brnknu Tedovi a ten na vás křikne.“

„Tedovi?“ Rose si představila nějakého staříckého místního obyvatele, permanentně usazeného v rohu lokálu, jak pomalu usrkává pintu piva a cpe si fajfku.

„To je můj prostřední. Dělá tam barmana – práce nic moc,

ale on je spokojený. Má svý spropitný a mezitím se chystá bejt rockovou hvězdou. Jednoho dne snad dospěje a dojde mu, že život není samá zábava, ale bůh ví, že jeho tátovi to nedošlo nikdy.“

„Takže Ted.“ Rose se usmála. „Podívám se po něm.“

„No, to ani nemusíte,“ našpulila Jenny pusku a změřila si Rose od hlavy k patě v jejím novém úboru. „On si vás najde sám.“

U Býka vládl klid, když se Rose protlačila dveřmi dovnitř. Tradiční hospoda s kamennými dlaždicemi, od pohledu staříčkým nábytkem a stěnami zahnědlými od letitých nánosů nikotinu byla teď v půlce dne prázdná až na pár turistů a starou dámu v rohu, upíjející pivo z láhve. Přesně jak jí Jenny řekla, nad impozantní kamennou křbovou římsou nad studeným roštem visela reprodukce obrazu Millthwaite. O barový pult se opíral mladík, zřejmě Ted, a listoval v nějakém časopise.

„Vy jste Ted?“ Rose se s nejistým úsměvem blížila k baru.

Ted vzhlédl a uličnický se zašklebil. „Rose! Na vás čekám celý svůj život.“

„Jak víte...?“

„Máma mi napsala, že jste na cestě,“ svěřil se jí vřele. „Mám zkusit tajně poslouchat, o čem budete s Albiem mluvit, a zjistit, co od něj chcete. Ale klid, mně je fuk, co tady děláte. Leda byste mě chtěla pozvat na panáka, a v tom případě bych řekl, že to беру. Volno mám pozítří, sice hraju, ale můžete přijít a dělat mi fanyku.“

„Co prosím?“ vyhrkla Rose. Nevěděla, jestli si z ní dělá legraci nebo ne.

„Pardon,“ řekl Ted a kajicně se usmál. „Chtěl jsem jenom bejt vtipnej. Ale fakt hraju s kapelou, to je pravda. A budem vystupovat. Jestli nic nemáte, můžete přijít a podívat se. Sotva mě holky uvidí zpívat, nedokážou odolat mému šarmu.“

Rose nevěřicně zamrkala.

„Zas chci bejt vtipnej,“ uchechtl se Ted. „A zas nic.“

Ted byl na pohled vážně okouzlující. Vyzařoval sebedůvěru, měl měděně hnědé vlasy po mámě, s dlouhou ofinou, která mu padala do hnědých očí. Sebejistotu nosil stejně samozřejmě jako sněhobílou košili, rozepnutou skoro až do pŕlky.

„No, protože už dávno nejsem holka, tak vaše pozvání odmítnu, i když je milé,“ řekla Rose a nedovedla zatajit pobavení. „A vážně jste zábavný, ale asi ne tak, jak jste chtěl.“

„Auvajs,“ Ted se zašklebil a přitiskl si ruce na srdce. „Fajn, odmítnutí snesu. Zatím. Ale abyste věděla, mně připadáte jako holčička, Rose. Takže jste přišla za Albiem, co?“

„Ano, prosím,“ přisvědčila Rose a srdce se jí rozbušilo, když se rozhlédla kolem. Prsty se jí bezděky sevřely na telefonu v kapse džínsů. Richard se jí možná právě teď snaží dovolat, chce zjistit, kam odjela, jestli to někomu neřekla. Je vzteklý, zuřivý, že mu zmizela z dosahu, běsní, že ztratil kontrolu nad situací a nad ní. A Rose kupodivu znervózňovalo, že se ocitla ve světě bez něj. Strávila s ním každý den života od svých osmnácti let. A najednou je tady, stojí v téhle hospodě, stovky mil od manžela a doufá, že naváže kontakt s jediným mužem, s nímž i při tom krátkém setkání cítila... moc věcí.

„Rád vás poznávám, Rose.“ Přes barový pult k ní natáhl ruku Albie, muž s atletickou postavou a v pozdním středním

věku, rozhodně ne takový, jak by si představovala vesnického hostinského.

„Vám Jenny taky psala?“ usmála se Rose a přijala podávanou ruku.

„Takhle nabuzená nebyla od té doby, co pan Harkness zbouchl au pair paní Harknessový,“ svěřil jí Albie se suchým úsměvem. „Naše stará dobrá Jenny žije novinkama v díře, kde se skoro nic neděje.“

„Až na vás,“ řekla Rose. „Přijde si obchodník s uměním a dá vám deset tisíc liber.“

„No, ty mi nedal. Vyměnil je za můj obraz, a ten stál za mnohem víc než za deset táců.“

„Naštvalo vás to,“ zjišťovala Rose, „když jste slyšel, za kolik ho prodal?“

Albie zavrtěl hlavou. „Frasier – to je ten obchodník – mi potom zavolal. A přidal mi dalších pět táců, jako nálezné. Nabídl mi to sám od sebe, já si o nic neřekl. A pomyslel jsem si, to je teda slušnost, co?“

Rose poskočilo srdce, když uslyšela Frasierovo jméno. Vzrušilo ji a zároveň zděsilo, že se tak brzy po příjezdu dostala málem na dosah tomu, kdo se stal mužem jejího nočního i denního snění. Nadechla se a nasadila úsměv. Ulevilo se jí, že Frasier, se kterým jednal tento muž, je stejně slušný jako při tom dávném setkání.

Pokoušela se vzpamatovat a dala si záležet, aby její příští otázka zněla nenuceně.

„To ano... a máte na něj číslo, na toho Frasiera? Nějaký kontakt, myslím.“

„Jasně, že mám.“ Albie přikývl a založil si ruce.

„Ona chce, abys jí ho dal, ty tupoune,“ vložil se do toho Ted a protočil panenky.

„No jo, jistě. Počkejte minutku, zlato.“ Albie se musel sehnout, aby prošel nízkými dveřmi do místnosti za barem.

„Co to ten Frasier má, co mně chybí?“ zeptal se Ted jako by nic a naklonil se k Rose trochu blíž. „Samozřejmě kromě hromady prachů a nablýskaného bouráku. Jo, a vlasů, co vypadají, jako by vyšel ze salonu.“

„Vy ho taky znáte?“ podivila se Rose.

„Jezdí sem,“ pokrčil Ted rameny. „Poslyšte, vím, jak vypadá, a vím, jak vypadám já, a jestli máte chuť na prázdninové románek, tak vsadte na mě. Jsem mladší, mám větší výdrž, víte?“

„S vámi je ale legrace,“ rozesmála se Rose. Nebylo těžké si toho mladíka oblíbit. Vypadal, že je pro každou rošťárnu, a oči mu tancovaly potlačovaným smíchem. „Tady je asi strašlivá nuda, když musíte vyjíždět po dámách v letech, jako jsem já. Nebo tak lovíte větší dýška?“

„Žiju ve falešný představě, že jsem neodolatelnej pro každou.“ Ted se na ni zakřenil. „Nebudu vám lhát, většinou to nevyjde, ale jsem ten týpek, co vždycky vidí poloplnou flašku. A vy nejste stará. Zato moc hezká.“

„No dovozte?“ vyštěkla Rose a odvrátila se od něj. Najednou jí byl jeho pohled hrozně nepříjemný. Roky manželova dohledu ji naučily vyhýbat se veškeré mužské pozornosti.

„Pardon!“ omluvil se Ted, zaskočený jejími rozpaky. „Já vás nechtěl vyjukat. Jenom jsem si dělal legraci. Jsem idiot. Všichni to tvrdí.“

„Já nejsem vyjukaná. Je mi jednatřicet,“ zdůraznila Rose,

vzteklá spíš na sebe, že tak přehnaně reaguje na jeho bezstarostné vtípky, než na něj. Richard se vždycky hrozně rozčilil, když měl dojem, že si jí všímají jiní muži, a rozzuřil se, pokud měl sebemenší podezření, že se jí to zamlouvá. Strach, že bude přistižena při rozhovoru s nějakým mužem, do ní vtloukl tak tvrdě, že teď nedovedla nejednat přesně tak, jak ji to naučil. Nadechla se a zklidnila. „Jenom jsem sem nepřišla flirtovat s klukem, jako jste vy, to je všechno.“

„Mně je čtyřiaadvacet,“ bránil se Ted. Tázavě si ji změřil, zmatený její bouřlivou reakcí. „Sedm let, to zas není tak strašný rozdíl, ne? Koukejte, omlouvám se. Vidím, že jsem vás rozhodil. To jsem nechtěl. Nejsem zlej, jsem docela příjemnej kluk.“

„Nevěřte tomu podfukáři ani slovo,“ ozval se Albie, který se vracel s kusem papíru. „Náš Ted je velká huba. Pořád čekám, až si sežene pořádnou práci, ale zatím tvrdne tady.“

„Máš mě rád.“ Ted se na Albieho zašklebil a poplácal ho po zádech. „Ten den, kdy s kapelou konečně odjedu do Londýna, ti tržby zahučí jak šutr do propasti.“

„To rád risknu,“ řekl vesele Albie.

„Ale vážně,“ obrátil se Ted k Rose a v očích mu jiskřilo kouzlo, které si dobře uvědomoval, „jestli vám můžu nějak pomoci, když tu budete – ukázat vám to tu, seznámit vás s lidma, někam vás vzít – stačí se ozvat. Nekoušu, vážně. Leda byste si řekla.“

„Asi ne, ale stejně vám děkuju,“ přikývla Rose. Naprosto netušila, proč by se o ni měl Ted tolik zajímat.

„Tady to máte, zlato.“ Albie jí podal stránku vytrženou z bloku a Rose si ji třesoucími se prsty převzala. Kromě dvou

telefonních čísel a mailové adresy tam Albie připsal: „Frasier McCleod – dealer“ a „agent výtvarného umění – Edinburgh“. „Ale podle mě za ním nemusíte až za hranice. Ke konci týdne zajede za vaším tátou.“

„Cože?“ Rose zamrkala a z tváří jí vyprchala všechna červeň, kterou vyvolaly Tedovy nemotorné pokusy o flirtování.

„No jo, Frasier tam jezdí skoro každé týden, někdy i častěji. Je přece jeho agent, ne? Drží starýho Johna v lati. To Frasier mu našel ten dům a pomohl mu dostat se z lihu. Netvrším, že to pro mě nebyl smutnej den – netěší mě servírovat kohoutkovou vodu –, ale Frasier se o něj stará. A často sem taky zaskočí, takže na něj dřív nebo později narazíte.“

Třetí kapitola

Toho dne, kdy se Rose poprvé a naposled setkala s Frasierem McCleodem, byl dům tichý jako každé odpoledne. Richard měl být v ordinaci nejmíň do šesti, pokud ne děle, a Rose se přistihla, že nemá co dělat. Nastoupila už na mateřskou a od příchodu dítěte ji dělilo jen šest týdnů. Chtěla dál pracovat jako Richardova recepční, aspoň na částečný úvazek, ale byl neoblomný. Už dávno jí denně kontroloval krevní tlak, moč, pátral po známkách toho, že moc pracuje. Nakonec ji poslal domů kvůli nateklým kotníkům a Rose se bála, že navždy.

Richard prohlásil, že není chlap, který svou těhotnou ženu přetěžuje tak, až jí otečou kotníky jako staré ženské. Co by si o něm lidé pomysleli, kdyby vypadala celá nafouklá? Přitom všichni vědí, že pracovat nepotřebuje. Rose si pomyslela, že ve skutečnosti platí pravý opak, potřebuje dělat cokoli jiného než sedět doma, bloumat po pokojích a hledat, co by ještě naleštila. Ale nahlas to neřekla, protože věděla, že se Richard

snaží dělat jen to, co považuje pro ni a jejich dítě za nejlepší, a že by mu za to měla být vděčná.

Ten den končil Rosein druhý týden doma. Poté, co uklidila už tak úzkostlivě čistý dům, připravila věci na večeři, uložila vyprané prádlo a v parnu konce srpna se přinutila vyjít si na procházku na pobřeží a zpátky, jí ještě pořád zbývalo několik hodin nicnedělání. Snažila se představit si dům, v němž se narodila a který jí po matčině smrti připadl, plný smíchu dětí – jejích dětí. Připadalo jí nemožné, že by se to místo, kde kdysi bývala tolik šťastná, zase proměnilo v domov plný světla a lásky. Ožil v ní hluboký smutek, který vždycky číhal těsně pod povrchem, po tvářích se rozlily slzy. Objala si břicho, toužila už mít dítě v náruči, a zároveň by ho ráda udržela v bezpečí před všemi hrůzami světa i tohoto domu.

Když se rozezněl zvonek, zaváhala, otřela si slzy do rukávu a vykoukla dveřmi z obýváku na siluetu za barevným sklem. Richard nechtěl, aby chodila otvírat neohlášeným návštěvám. V lepším případě to podle něj byli prospěcháři a podvodníci, v nejhorším rovnou lupiči a zloději. Nechtěl ani, aby ji lidé viděli rozrušenou, tvrdil, že jejich soukromé věci jsou jenom jejich a není třeba podporovat drby.

Jenže byly teprve tři hodiny a Rose měla před sebou ještě dlouhé chvíle ticha, než se Richard vrátí. Další hodiny jako tyhle, ubitá a bezmocná z citů, které jí lomcovaly. Koneckonců, než ji Richard poslal domů, vyhazovala z ordinace opilce, narkomany a umíněné staré dámy, tak co by jí mohl provést jeden podomní obchodník? Richard ji podceňoval a Rose si to moc dobře uvědomovala. Ne že by mu chtěla dokázat, že

se mylí – to zdaleka ne –, ale občas to ráda dokázala sama sobě, jen aby si připomněla, kdo doopravdy je.

Zastrčila si pramínek vlasů za ucho, napřímila se a otevřela dveře. Zakryla jimi většinu těla, vystrčila jenom hlavu a ramena. Několik vteřin na sebe s Frasierem jenom hleděli, jako by právě narazili na starého dobrého známého. Tak si to aspoň pamatovala.

„Není vám nic?“ byla první slova, která k ní Frasier McCleod pronesl svým uhlazeným, melodickým a jemným skotským přízvukem. „Plakala jste?“

„Co?“ Rose si sáhla na tvář. Jeho zvláštní starostlivost ji vyvedla z míry. „Ne, ne. Neplakala jsem. Mám rýmu, to je všechno.“

Frasier si ji ještě chvíli prohlížel jasně zelenýma očima, tak podmanivýma, že Rose neuhnula pohledem, jak byla s muži zvyklá. Naopak mu dovolila dívat se na ni, sama hleděla zase na něj a obavy v jeho tváři ji hladily na duši. Jak je to dlouho, kdy se na ni naposled někdo takhle díval?

„Copak si přejete?“ zeptala se po chvíli. Vzpamatoval se, jako by se probíral z transu.

„Nerad vás obtěžuju. Jsem obchodník s uměním...“ Podal jí navštívenku. „Pokouším se najít malíře jménem John Jacobs. Možná to nevíte, ale nějakou dobu tady žil, na konci osmdesátek. Je to už docela dlouho, ale myslel jsem si, že možná máte nějaké kontakty na předchozí majitele.“

Rose se podívala na navštívenku. „Vy jste přijel až z Edinburghu zaklepat nám na dveře?“ zvedla k němu oči s váhavým úsměvem. Připadalo jí to absurdní, a přece tu stál, a ona zjistila, že ji to těší. Líbilo se jí poslouchat jeho hlas, prohlí-

žet si jeho tvář, výraz, který jí připomněl, že existuje i svět za těmi dveřmi.

„Ano.“ Frasier se pousmál. „Nedávno jsem na aukci objevil jedno jeho dílo. Prodal jsem ho pak desetkrát draž, než jsem za něj zaplatil. Dělal jsem si průzkum na internetu a o jeho obrazy je čím dál větší zájem. Já vím, zní to šíleně, ale věřte tomu nebo ne, tímhle se já živím. Honím se po celé zemi a doufám, že jednoho dne objevím něco velkého, co mi změní život.“

Rose si pamatovala, jak bez zábran se dokázala dívat do těch zelených, skoro zelenomodrých očí. Měl v sobě něco, co působilo nesmírně slušně a laskavě. Zvláštní, že si nejdřív všimla právě toho – laskavosti a vlídnosti, které se projevovaly v rysech obličeje, v tom, jak měkce a váhavě mluvil –, když toho na něm bylo k obdivování mnohem víc: plavé vlasy, vysoká postava, široká, rozložitá ramena, plné rty, jemné upravené ruce. Ale to všechno bylo podružné ve srovnání s jeho vlastnostmi. Rose se přistihla, že ji nečekaně přitahují, a nesmírně ji potěšilo, že se cítí tak příjemně v přítomnosti jiného člověka.

„John Jacobs je můj otec,“ oznámila mu a tajně si vychutnávala jeho překvapený výraz. Těšilo ji, že je spojena s objektem jeho zájmu. „Žil tady se mnou a s mámou do mých devíti let. Když odešel, připadl dům mámě. Po její smrti se zaplatila hypotéka z její pojistky a dům je můj.“

„Rose,“ vydechl Frasier užasle, až se jí zježily krátké vlasy vzadu na krku. „Vy musíte být Rose. To jsem vážně nečekal, že vás tady najdu.“

„Vy znáte moje jméno?“ Rose to trochu znervóznilo.

„Jestli ho znám?“ Frasier se usmál. „Celé týdny se mi o něm zdálo každou noc.“

Rozhostil se okamžik mlčení a Rose napadlo, jestli sem ve skutečnosti nepřišel hledat ji. Zaznamenal to a honem to pospíchal vysvětlit.

„Tady.“ Sáhł do kufříku, který si přinesl, a vytáhl okopírovaný list papíru. „Je to skica. Koupil jsem ji na e-Bayi za pár set liber. Skica obrazu vašeho otce.“

Rose se trochu zdráhavě natáhla škvírou ve dveřích, vzala ten kus papíru a podívala se na kresbu. Změť silných černých chaotických linek dohromady stvořila obrázek dívky, podpírající si bradu a hledící z okna. Popisek zněl *Nejdražší Rose*.

„Je to malované s velikou láskou,“ vydechl Frasier a popošel o krok blíž, aby se na to mohli dívat spolu. „Předpokládal jsem, že Rose je jeho dcera, ačkoli jsem o něm nenašel skoro žádné životopisné údaje. Víím jenom, že tady bydlel, protože jsem našel výstřižek z místního tisku o jednom incidentu. Tenkrát ho zadrželi za opilost a výtržnictví.“

„To by mu bylo podobné,“ připustila Rose. Na obrázek se už dál nedokázala dívat. „Víte co, pojďte dál. Řeknu vám, co o Johnu Jacobsovi víím, ale upřímně, moc toho není. Neslyšela jsem o něm ode dne, co odešel.“

Rose otevřela dveře a neušel jí překvapený, snad i zklamavý výraz ve Frasierově tváři, když uviděl její vzduté břicho.

„Jste těhotná,“ vyhrkl tiše. „A pořádně. Gratuluju.“

„Děkuju,“ řekla Rose a málem se styděla za svou postavu, když ho vedla do kuchyně. „Musím říct, že tomu sama pořádně nevěřím, ještě ani teď. Jak poznám, co dělat, jak být máma? Všichni říkají, že je to instinkt, ale já si to nedovedu

představit. Zatím nic takového necítím. Jenom... no, spousta věcí. Někdy mám všeho nad hlavu.“

„Proto jste plakala, než jste mi otevřela?“ zeptal se Frasier opatrně a prohlížel si nudné reprodukcce, které Richard vyzul na ozdobu stěn v chodbě, zatímco procházeli do kuchyně vzadu v domě. Ten dům se tehdy už hodně lišil od domu z Roseina dětství. Kdysi býval explozí chaosu a barev, otec svá díla často maloval přímo na zdi, jiná visela na všech možných místech. Nyní byly pokoje vymalovány odstíny béžové, bílé a smetanové barvy. To byla jedna z prvních věcí, které Richard po svatbě zařídil, jako by si umínil vymazat všechny stopy Roseina života do doby, než se stala jeho ženou. Uvítala to, byla vděčná za prázdné plátno, které jí manžel vytvořil. Frasier trochu nakrčil nos a vrátil se pohledem k ní. „Plakala jste, protože vám to všechno přerůstá přes hlavu?“

Rose přikývla. Vycítila, že mu nemusí vysvětlovat, co znamená „to všechno“, že to jaksi ví sám, jednoduše jí rozumí. Bylo to divné, stát v kuchyni s mužem, kterého právě poznala, a vnímat zvláštní klid a sounáležitost, jaké cítila naposledy jako malá holčička. Zřejmě se její bolavé srdce chytalo stébla, tíhlo ke každému záblesku laskavosti, dokonce i zdvořilého zájmu, a nepřiměřeně je nafukovalo. A přece to bylo něco jiného. Rose se zdálo, jako by objevila na vlastním prahu spřízněnou duši.

Ve zvláštně povznesené náladě nalila vodu do konvice a pokynula Frasierovi, aby se usadil u stolu. Pomyslela na Richarda, jak sedí v ordinaci a soucitně přikyvuje starým dámám, diagnostikuje jednu rýmu za druhou. Kdyby ji teď viděl... Rose se přistihla, jak se usmívá své malé rebelii, radosti z nečekaného setkání.

Posadila se a přisunula k Frasierovi šálek čaje.

„Tátu jsem neviděla od té doby, co od nás odešel,“ řekla znova. „Tehdy byl dům a ateliér vzadu plný jeho obrazů. Máma jednou večer udělala oheň. Myslím, že to bylo o prvních Vánocích po jeho odchodu. Naházela všechno, co od něj našla, na velikou hromadu uprostřed trávníku, polila to nějakou hořlavinou a spálila na popel. Nezůstalo nic. Pokud obraz byl v té hromadě, tak je po něm.“

Frasier poslouchal a ve tváři se mu objevil skoro hmata-
telný bolestný výraz.

„Všechny ty práce na popel, to je svatokrádež,“ zavrtěl hlavou.

„Pro vás jistě ano,“ přisvědčila Rose. Dosud ji nenapadlo, jak je smutné, že všechno, co jí zbylo po tátovi, bylo tak bezohledně zničeno. Na druhou stranu otce nikdy neviděla tak jako Frasier, jako nadaného, zajímavého člověka. Člověka, který má být uctíváný a vážený. Rose ho jen milovala a pak ztratila, opuštěná se zkázou, kterou po sobě nechal. Najednou moc stála o to, aby Frasier pochopil, proč to matka udělala. „Měly jsme to dost těžké, samy dvě. Zvlášť máma. Hrozně ho milovala, hodně věcí se vzdala, aby mohla být s ním, svého života, rodiny, ta ho nikdy neschvalovala. A on to pak všechno zavrhl a ublížil jí, že se z toho nikdy nevzpamatovala. Dědala statečnou – nebo se aspoň občas snažila –, ale nakonec se bez něj prostě nedovedla obejít. Myslím, že se začala zabíjet ten den, kdy odešel. Trvalo jí to osm let, než to dokončila, ale nakonec to udělala. Spálení těch obrazů k tomu patřilo. Dala tím najevo, jak jí to bolí.“

Když domluvila, bezděky si přikryla prsty pravé ruky ústa. Nepamatovala si, kdy naposled na někoho vychrlila to-

lik slov, natož na tak osobní téma. Cítila, že by se měla nějak zarazit, než tomu zvláštnímu, zajímavému muži, řekne víc, než by měla, a než ho odstraší.

Frasier chvíli mlčel, dlouhými úhlednými prsty objímal šálek čaje. „Chcete říct, že vaše matka zemřela na zlomené srdce?“ zeptal se tiše.

„Asi ano,“ přisvědčila Rose s tváří v dlani. Zahleděla se do sebe, vzpomínala na poslední den s mámou. Marian byla tehdy šťastná, jako by z ní najednou spadla veškerá tíha světa a ona měla konečně klid. Přesvědčila Rose, aby vynechala školu, vydaly se spolu na procházku po pobřeží, zastavily se na zmrzlinu a zahrát si na automatech. Rose ten večer usínala s přesvědčením, že se bouřkové mraky, které Marian tak dlouho trápily, konečně rozplynuly, a poprvé za několik měsíců se pořádně vyspala. Druhý den ráno vstala a zjistila, že Marian už odešla, ale moc na to nemyslela. Nebála se, ani když máma nebyla doma ještě po jejím návratu ze školy. Až chvílku po jedenácté večer, to už začala uvažovat, jestli nemá někomu říct, že se máma ztratila, se ozval zvonek. Laskavá policistka jí oznámila, že o pár mil dál po pobřeží vyplavilo moře mámino tělo. Měla na sobě plavky a nenechala žádný dopis na rozloučenou, a tak si všichni mysleli, že šlo o tragickou nehodu. Jen Rose věděla, že máma toho rána vešla do moře a už se nechtěla vrátit. Došlo jí, že ten dokonalý, poslední společný den byl Marianin dárek dceři na rozloučenou.

„Je mi to moc líto, Rose,“ vytrhl ji Frasier ze zamyšlení. Přejel prsty po stole k její ruce a zastavil se jen pár milimetrů od ní.

„To nemusí.“ Rose se pousmála, stáhla ruku a položila si ji na břicho. „Já to беру tak, že nejlepší, co můžu pro dítě

udělat, je dát si pozor, abych nežila jako máma a nenechala se zdeptat okolnostmi. Abyste mi dobře rozuměl, ona byla úžasný člověk a fakt výborná máma, nikdo mě neměl tolik rád jako ona. Ale já se nechtěla nechat napořád ovlivnit tím, co se mi stalo. Nechci být oběť. Můj táta je grázl a máma mrtvá, ale to mě ještě nemusí zničit. Vůbec ne.“

Chvilku ani jeden nepromluvil. Rose se vyhýbala pohledu na Frasiera, cítila horko ve tvářích, jak se nečekaně rozohnila. Všechno, co mu řekla, byla pravda, ale sama do toho okamžiku

Vážení čtenáři,

právě jste si přečetli přesně deset tisíc slov, jež jsme vám na základě svolení autora mohli nabídnout jako bezplatnou ukázkou. Pokud chcete číst dál, stačí maličko: koupit si tuto knihu u vašeho oblíbeného prodejce elektronických knih. Přejeme příjemný čtenářský zážitek!